

29 oktober 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S.S. van Gijn, advocaat te Amsterdam,

tegen:

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van het Bisdom Rotterdam.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 juni 2014. Op 19 juni 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen [naam], bisschop van Rotterdam. Op 24 september 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn vertrouwenspersoon, de heer [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. S.S. van Gijn. Namens het Bisdom is verschenen [naam], vicaris-generaal van het Bisdom Rotterdam.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Een vriendje van klager, [naam], was misdienaar in de parochiekerk in [plaats]. Aangeklaagde was daar werkzaam en maakte regelmatig uitstapjes met [naam] en andere vriendjes van klager die tot de parochie behoorden. Klager zelf was niet katholiek en had geen enkele band met de R.-K. Kerk.

Op een dag mocht klager met zijn katholieke vriendjes mee met een uitstapje met aangeklaagde naar de kermis in [plaats]. Na informatie te hebben ingewonnen bij de ouders van een van de vriendjes stemden klagers ouders daarmee in. In [plaats] kregen klager en zijn vriendjes ongeveer fl.100,00 van aangeklaagde om te spenderen op de kermis. Aangeklaagde had zelf een afspraak en ging niet mee naar de kermis. Aan het einde van de dag zocht aangeklaagde de jongens op en nam hen mee naar een klein hotelletje in [plaats]. Aangeklaagde bepaalde wie in welke kamer zou slapen. De vriendjes van klager sliepen bij elkaar op een kamer, klager sliep bij aangeklaagde op een andere kamer.

Eenmaal op de kamer deed aangeklaagde de deur op slot. Klager had er op dat moment nog geen erg in wat hem stond te wachten en hij ging in bed liggen. Aangeklaagde kwam bij klager liggen en deed zijn hand in de onderbroek van klager en betaste de penis van klager. Klager schrok hiervan en probeerde met al zijn kracht aangeklaagde van zich af te houden. Dit lukte niet. Aangeklaagde pakte ook de hand van klager en leidde die naar zijn eigen stijve geslachtsdeel kennelijk om dat door klager te laten aftrekken. Verder kan klager zich niet meer herinneren wat er allemaal is gebeurd. Klager vraagt zich af of hij gedrogeerd is geweest door aangeklaagde. Het eerste moment dat klager zich herinnert nadat hij aangeklaagde moest aftrekken, is dat hij bij zijn vriendjes op de kamer was. Van die vriendjes heeft klager gehoord dat hij de volgende ochtend bij hen op de kamer verscheen. De tweede nacht van het verblijf in [plaats] heeft klager in de hotelkamer van zijn vriendjes op de grond geslapen.

Toen klager weer thuis kwam heeft hij direct aan zijn ouders verteld wat er gebeurd was. De vader van klager heeft hierop actie ondernomen; aangeklaagde verdween nadien uit [plaats]. Volgens klager bestaat er een verband tussen de actie van zijn vader en het vertrek van aangeklaagde uit [plaats].

Het geschetste misbruik heeft eenmaal plaatsgevonden in de zomer van 1976 tijdens de jaarlijkse kermis in [plaats].

Achteraf heeft klager van zijn vriendjes begrepen dat zij er mee bekend waren dat aangeklaagde seksuele toenadering zocht tot jongens. Hen was dit ook overkomen. Zij willen hier echter niet meer over praten en hebben het achter zich gelaten.

2.2. Klager ziet nog steeds voor zich hoe aangeklaagde zich aan hem vergreep.

Klager is van mening dat hetgeen aangeklaagde hem heeft aangedaan van invloed is geweest op zijn karakter. Zo voelt klager zich snel bedreigd en heeft hij een kort lontje. Dit heeft zich onder meer geuit in een incident waarbij klager een potloodventer in elkaar sloeg, waarvoor klager twee maanden in voorlopige hechtenis heeft verbleven. Ook heeft klager moeite met relaties en intimiteit. Relaties hebben nooit stand gehouden.

Klager verdooft zijn gevoelens met alcohol en cannabis.

2.3. Klager wenst genoegdoening te krijgen voor hetgeen aangeklaagde hem destijds heeft aangedaan. Voorts hoopt klager het verleden van zich af te kunnen zetten en zijn leven weer op de rit te krijgen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Uit de gegevens van de persoonskaart van aangeklaagde volgt dat hij werkzaam is geweest in [plaats] in de periode van [dag] [maand] 1972 tot [dag] [maand] 1977. Op [datum] is aangeklaagde ontslagen als pastoor. Dit ontslag is, volgens de persoonskaart, gerelateerd aan alcoholproblemen. Ter zitting is door de heer [vicaris-generaal] op dit punt verklaard dat aangeklaagde opgenomen is geweest in de [naam] kliniek. Niet is gebleken dat het ontslag van aangeklaagde te maken had met hetgeen zich in [plaats] zou hebben afgespeeld met klager.

Van de zijde van het Bisdom wordt geconcludeerd dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik, maar dat er ook geen redenen zijn om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer 38 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Tijdens de kermis in [plaats] in 1976 heeft aangeklaagde klagers blote penis betast en heeft aangeklaagde de hand van klager naar zijn eigen stijve geslachtsdeel geleid.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring van de heer [naam], zoals ter zitting afgelegd. De heer [naam] heeft verklaard dat klager zo'n anderhalf jaar geleden aan hem vertelde dat hij door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Een goede vriend van de heer [naam] is in zijn jeugd ook door een geestelijke misbruikt. Om die reden heeft de heer [naam] klager met deze vriend, de heer [naam], in contact gebracht. Er heeft toen een lang gesprek plaatsgevonden tussen klager en de heer [naam]. De heer [naam] was hierbij aanwezig. Tijdens dit gesprek heeft klager verteld dat aangeklaagde zijn penis heeft betast en dat hij zelf de stijve penis van aangeklaagde moest betasten in een hotel tijdens de kermis in [plaats]. Ook heeft klager in dit gesprek verteld dat hij dit vervolgens direct aan zijn ouders heeft verteld en dat zijn vader hierop actie heeft ondernomen. Dat de vader van klager destijds al op de hoogte is geweest van ongewenste en onzedelijke handelingen blijkt uit een schriftelijke verklaring van hem d.d. 17 april 2014. De verklaring van de heer [naam] is indringend en overtuigend overgekomen.

Voorts wordt het verhaal van klager ondersteund door de schriftelijke verklaring van [naam] d.d. 20 april 2014. In zijn reactie schrijft [naam] dat het verhaal van klager voor 100% waar is en dat hij er zelf niets mee te maken wil hebben.

Een en ander in onderling verband en samenhang bezien fundeert naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van het priesterlijk gezag en in de geschetste situatie waarin klager aan de zorg van aangeklaagde was toevertrouwd hoogst kwalijk is geweest. Klager was

ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 13 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Ambtshalve merkt de Klachtencommissie op dat bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Rotterdam de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 29 oktober 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.